



## GENÇ VE GENÇLİK: SOSYOLOJİK BAKIŞ

---

Aylin Grgn Baran\*

### ÖZET

Gençlik, çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olarak tanımlanır. Bu dönemde genç, biyolojik, psikolojik ve sosyolojik değişimler yaşar. Gencin yaşadığı bu değişimler onun bazen olumlu bazen de olumsuz davranışlar göstermesine neden olur. Bu makalede gençlik dönemi, sosyolojik perspektiften incelenmektedir. Gençlik dneimine ilişkin sosyolojik kuramlarla TK'in 2012 verileri değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Gencin sosyalleşme sürecinde ve akran grupları içinde geliştirdiği davranışlar onların farklı bir kültür oluşturmalarına yol açmaktadır. Bu nedenle gençlik ile ilgili yapılan çalışmalara gençlerin doğrudan katılımını sağlayacak politikalar geliştirilmesi önem taşımaktadır.

**ANAHTAR KELİMELER:** Genç ve sosyalleşme, gençlik değerleri, kuşaklararası atışma, gençlik ve alt kültür, gençlik ve sosyal politika.

---

\*Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji Blm



## YOUNG AND YOUTH: SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE

---

Aylin Görgün Baran \*

### ABSTRACT

Youth is defined as the transition period from childhood to adulthood. In this period, one experiences biological, psychological, and sociological changes. These changes the young experience causes him/her act sometimes in positive and sometimes in negative manners. In this article, youth is discussed in a sociological perspective. TURKSTAT data is examined within the context of sociological theories. The behaviors that have been developed in youth's socialization process and in peer groups lead them develop a different youth culture. For this reason, it is substantial to develop social policies to enable direct youth participation in youth studies.

**KEYWORDS:** Young and socialization, values of youth, intergenerational conflict, youth and subculture, youth and social policy.

---

\*Prof. Dr., Hacettepe University, Department of Sociology

## GİRİŞ

Toplumlar kendi varlıklarını devam ettirmek için trn srdrme eğilimindedir. Toplum, biyolojik anlamda kendisini üretme işlevini aile üzerinden çocuk yapma ile gerçekleştirir. Böylece yeni kuşağın, eski kuşağın yerini alması aile çevresinde oluşmakta, yaşın ilerlemesi ve sosyal pratikler aracılığı ile kültürün aktarımı söz konusu olmaktadır. Kültürün kuşaktan kuşağa aktarılması toplum yaşamında geleneklerin ve deneyimlerin depolanması, öğrenilmesini, kazanılmasını ve paylaşmasını getirerek yaşam döngüsünün devingenliğini sağlamaktadır (Sayın 1990: 151). Yaşam döngüsü çerçevesinde bakıldığında bireyin yaş almasıyla ilgili olarak belli kategorilerin oluşturulduğu görülür. Bunlar; bebeklik dönemi, çocukluk dönemi, ergenlik dönemi, gençlik dönemi, yetişkinlik dönemi, emeklilik dönemi ve yaşlılık dönemi olarak kategorilendirilir.

Öte yandan günümüzün teknolojik gelişmeleri ve küresel süreçler toplumsal yapıda ekonomi, siyaset, eğitim kurumlarına etkide bulunduğu gibi aile kurumunu da derinden etkilemektedir. Aile ocuğun sosyalleşmesi sürecinde sahip olduğu işlevler gereği temel normları, değerleri, tutum ve davranışları aktarır. Bu bakımdan ilk sosyalleşme aracı ailedir. Ailenin yaşam tarzı, tüketim alışkanlıkları, iletişim kurma ve dili kullanma biçimi ve benzeri faktörler bireyin habitusunun oluşmasında önemli değişkenlerdir. Bourdieu'nun kullandığı habitus, yaşam boyu belli bir kalıcılık ve yatkınlık sağlayan, zevk ve beğenin oluşmasında etkili olan bir kavramdır (Allan, 2006: 178-179). Bu bağlamda aile, ilk sosyalleşme aracı olarak bireyin gelecekteki davranışlarını belirleme özelliğini taşır. Bireyin zihinsel haritasının oluşumuna öncülük eder.

Gençlik hangi toplum için söz edilirse edilsin, her zaman bir değer olarak kabul görmüştür. Türkiye'de Aile Araştırma Kurumunun yaptırdığı araştırmaya (1997:3) göre, gençlik, toplumların kalkınma ve gelişme potansiyesinin en önemli unsuru olmuştur. Gençlik aynı zamanda hem gencin hem de toplumun beklenti düzeylerinin yüksek olduğu bir dönemdir. Genç kendi geleceği ile ilgili hayallerini, hedeflerini ortaya koyarken, toplum da gençliği, kendi devamının sağlanması bakımından geleceği olarak görür. Aslında bu karşılıklı beklentinin buluştuğu ortak bir nokta vardır. Bu ortak noktanın hem genç hem de toplum için "gelecek" ifade etmesidir.

Aile Araştırma Kurumunun yaptırdığı araştırmada (1997: 3) genç nüfusun nitelikli bir eğitim alması, toplumun norm ve değerlerine uygun beceri ve davranışlarla donanması, üretken ve verimli bir çalışma içinde olması gelecek bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda gencin sağlıklı bir çevrede yaşamsı, kendi istediği ve yatkın olduğu alanlarda özgürce gelişebilmesi, belli konularda inisiyatif alması, katılımcı, kendisiyle ve başkalarıyla barışık olması, olumlu bir kişilik kazanması hususunun aile ve devlet adına toplumsal bir sorumluluk olduğu gerçeği göz ardı edilemez.

Karşılıklılık esasına göre değerlendirilirse, genç ve toplum, birbirine hem haklar hem de sorumluluklar bakımından bağlanmıştır. Karşılıklılık sorumluluk ve uyum esasına dayandırılır ise o zaman toplum genci, gencin de toplumu tanıması, bilmesi zorunluluk taşır. Fizyolojik ve psikolojik değişmelerin yoğun olduğu bu dönemde genç aynı zamanda toplumun normlarına ve kalıp yargılarına uygun davranma konusunda toplum baskısının etkisi altında çoğunlukla bocalama geçirebilir. Bu bocalamayı aşmak adına gencin kendisiyle ve çevresiyle olan çatışmalarını gidermek için bu döneminde karşılıklı empati duygularını geliştirmek ve yaşatmak kaçınılmaz olmaktadır.

Bu düşüncelerden hareketle çalışmanın ana sorusu, genç ve gençlik, sosyolojik perspektiften nasıl anlaşılabilir? Gencin geçirdiği değişim ve dönüşümler nelerdir? Bu soruların yanıtı mevcut literatür ve istatistikî göstergeler incelenerek verilmektedir. Bu bağlamda çalışmada, öncelikle genç, gençlik dönemi, Türkiye’de istatistikî göstergelerle gencin durumu, dünyadaki gençlik göstergeleri incelenerek, sorgulanmakta ve politikalar oluşturmak için çözüm önerileri sunulmaktadır.

## 1.GENÇ VE GENÇLİK DÖNEMİ

Genç ve gençlik üzerine yapılan tanımlara bakıldığında, gençliğin bir yaş kategorisi olarak daha çok biyolojik ve kronolojik bir açıklamaya tabi tutulduğu görülür. Bu tanım gençlik dönemin tarihsel ve toplumsal olaylardan etkilenen ve değişip dönüşen anlamını göz ardı eder. Oysa gençliğin dinamik, yenilikçi ve güçlü yönlerini vurgulayan tanımlar olduğu gibi, sorunlu, uyumsuz ve isyankar olarak nitelenen olumsuz yönlerine değinen tanımlar da bulunur. Öte yandan bazı tanımlarda gençlik toplumun teminatı ve ekonomik büyümesi için yatırım yapılan bir nesne ya da araca dönüştürülerek değerlendirilir. Bir başka açıdan gençlik, yetişkinliğe geçiş süreci olarak ta-

nımlanarak, yetişkinliğe ulaşmaya çalışan ve bu anlamda eksiliğini açığa vuran bir durum olarak nitelenir. Böylece gençlik dönemi olumlu ve olumsuz anlamlarıyla sosyal pratiklerle inşa edilen kalıp yargılara göndermede bulunur. Aynı zamanda gençlik dönemi, toplumdaki iktidar ilişkilerinin varlığı ile anlam kazanır (Kurtaran, Nemutlu, Yentürk 2003: 4-6). Böylelikle gençlik dönemi, sosyol ve kültürel boyut ile biyolojik ve psikolojik boyutun birbirini etkileyen parametrelerini oluşturur.

Gençlik dönemini, Birleşmiş Milletler rgt (BM) 12-24 yaş aralığını öngörmüştür. Türkiye ise BM'in belirlediği 12-24 yaş arasını gençlik dönemi olarak benimsemiştir. Gençlik dönemi böylece ergenlik yaşına girmeyle başlamakta ve 18 yaşından sonra da göreli olarak yetişkinlik dneimine adım atmış olmakla sonlanmaktadır (Yazıcı,2001: 9). Bu açıklama, gençlik döneminin biyolojik yaklaşımla ele alındığına işaret etmekte ve çoğunlukla bu yaklaşım kabul görmektedir. Ancak gençlik dönemi daha önce de belirtildiği gibi, biyolojik açıklamalarla olduğu kadar sosyal ve psikolojik faktörlerle de ilişkilidir. Bu anlamda gençlik döneminin başlangıcı biyolojik olarak onay görse bile sonucu itibarıyla bir işe/mesleğe girme, ekonomik bağımsızlığını kazanma ve yetişkin olma statüsüne erişme gibi hem sosyal ve kültürel anlamda tarihsellikte hem de ruhsal, zihinsel, cinsel gelişim gibi biyolojik ve psikolojik faktörlerle çevrelenmiş olmaktadır.

Öte yandan BM, 1985 yılını "Uluslararası Gençlik Yılı" olarak ilan ederken, bu yıla ilişkin katılma, gelişme ve barış olmak üç ana tema belirlemiştir (Tezcan 2003: 121; Aksu ve Paykoç 1986: 11). Gençlerin hem doğrudan toplumsal yaşamın sorunlarının çözümünde aktif olma hem de dönemsel olarak yaşadıkları karmaşık duyguların önüne geçme amacıyla onlara toplumun içinde bu temalar çerçevesinde görevler verilmesi suretiyle toplumsal sorumluluklara, ideallere ve hedeflere alıştırma amacı güdüldüğü söylenebilir.

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olarak nitelenen gençlik ağı, kendine özgü yaşam tarzı, düşünme yapısı, dili kullanma ve iletişim kurma biçimi ile farklı bir dönemidir. Söz konusu fizyolojik değişiklikler ve buna bağlı olarak gelişen toplumsal değerlendirmeler gencin asi davranışlar, ani değişik hareketler ve kararsızlıklar göstermesine yol açmaktadır. Fakat gencin aynı zamanda idealist, oşkulu, yaratıcı, bağımsız davranma isteği, adaletsizliğe, eşişsizliğe ve haksızlığa tahammül edememe gibi ahlaki gelişimle ilgili değerlere sahip olması, üretici, sağlıklı ve uyumlu birey olma özelliklerini de taşıdı-

ğı anlamına gelmektedir (Lüküslü; 2003: 288-290; Yazıcı, 2001: 11; Özbay ve Öztürk, 1996: 81 ). Böylece bir yetişkin kadar iyi düşünememesi ya da hareket edememesi, bilgi ve yaşam deneyiminin eksikliğine bağlanmakla birlikte ahlaki açıdan sahip olduğu toplumsal değerler karşısında pratikteki aksaklıklar genci asi ve keskin davranışlar göstermeye itmektedir. Çünkü genç toplumsal sorunlardan bağımsız bir dünyada yaşamamaktadır. Özellikle içinde bulunduğu toplumun sosyo-politik ve sosyo-ekonomik sorunları gencin eğitimi, harçlığı, eğlencesi, sportif faaliyetleri gibi birçok alana yansımakta, genç kendini doğrudan sorunlar içinde bulabilmektedir. Bir de bunlara fizyolojik ve psikolojik değişimler eklenince gençlik döneminin değil ama gencin sorunları ile karşılaşmak kaçınılmaz olmaktadır. Bu bağlamda biyolojik ve fizyolojik değişimler, psikolojik, sosyal, ahlaki, cinsel gelişim, kuşak çatışması, kimlik bunalımı gibi faktörler gencin çevresiyle olan etkileşimi sonucunda faklılaşır ve genç, kendi sorunlarının çözümü için başvurabileceği mekanizmalar arar.

Gençlik, çocukluk ve yetişkinlik çağları arasında yer alan bir geçiş dönemi olarak değerlendirilmektedir. Geçiş dönemi, özelliği gereği biyolojik, psikolojik ve toplumsal gelişim bakımından bireyin en zor ve en bunalımlı dönemidir. Çünkü içinde bilinmeyenleri ve yeni keşifleri barındıran ve çocukluktan çıkıp yetişkinliğe adım atılan bir dönemeç olarak görülmektedir. Bu dönemde gencin, kimlik ve kişiliğin gelişimi, duygusal boyutta sevgi arayışı, meslek seçimi, idealizmin yarattığı çatışmalar ve otorite ile olan ilişkileri bağlamında zorlukları yaşandığı ifade edilmektedir. Böylelikle gençlik dönemi, doğrudan sorun olarak algılanan bir dönem değil, fakat gencin yaşına ve gelişimine özgü yaşayabileceği karmaşık duygular nedeniyle bilim insanları, bu sorunları potansiyel olarak gencin içinde taşıdığına işaret etmektedir. Bu açıdan gencin sorunları toplumsal yapıdan, psikolojik durumundan, biyolojik ve fizyolojik gelişiminden bağımsız değildir (Ulusoy, Özcan, Görgün, 2005: 168; Özbay ve Öztürk, 1995: 12-13). Kuşkusuz genç bu anlamda, biyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal ve kültürel olmak üzere birçok dinamiğin etkisi altında, çok boyutlu bir sorun ile karşı karşıya kalabilmektedir.

## 2.GENÇLİĞE İLİŞKİN SOSYOLOJİK KURAMLAR

Gençlik konusundaki kuramların, farklı disiplinlerin kendi perspektifinden oluşturulmaya çalışıldığı görülür. Bu çerçevede biyolojik kuramlar, psikolo-

jik kuramlar ve sosyolojik kuramlar olarak kategorilendirmek mümkündür. Biyolojik kuramlar gencin fizyolojik değişmelerini cinsel ve fiziksel olgunlaşmasını içerir. Psikolojik kuramlar gencin kendi dünyası içindeki bilişsel, duyuşsal, cinsel ve kişilik gelişimi üzerinde yoğunlaşır. Sosyoloji de ise gençlik, ana akım kuramlar etrafında analiz edilir. Bu çalışmada biyolojik ve psikolojik kuramlar üzerinde durulmamakta, ancak konusu gereği sosyolojik kuramlara yer verilemektedir. Sosyolojide gençlik perspektifinden ele alınan kuramlar; yapısal işlevsel, yapısal çatışmacı, sembolik etkileşimci, ve alt kültür kuramı olarak sınıflandırılabilir.

### **2.1.Yapısal İşlevsel Açıdan Gençlik Kuramları**

Bu yaklaşım toplumu birbiriyle ilişkili ve bütünleşmiş bir sistem olarak niteler. Toplumsal yapıda meydana gelen değişmelerin yapının bir ögesi olan nüfusun kategorik parçasını oluşturan gençleri de kapsar. Toplumsal yapıdaki değişmeler tüm kurumları etkilediğinden birindeki bir değişme diğerini bozma anlamına gelir. Bu nedenle değişme arzu edilmeyen bir durumdur. Toplumsal düzenin sağlanması için uyum ve bütünleşme öncelikli bir konum taşır. Bu bağlamda gençlik döneminin bir geçiş dönemi olduğu görüşünden hareketle gencin toplumsal rollerini kazanmada gençliği işlevsel olarak toplumsal bütünleşme açısından değerlendirir. Yaşı, toplumdaki rol ayrımı için önemli bir faktör olarak gören yapısal işlevselciler, gençliği yeni rollere hazırlanma dönemi olarak görür. Bu nedenle roller ve statüler gereğince gencin hak ve sorumluluklar bağlamında toplumla uyum içinde sosyal ilişkilerini kurması beklenir. Gencin başarıya odaklı çalışma disiplini onun gelecekte sahip olacağı mesleğin bilgisi ile donanmasını getirir. Gençlik döneminde sürdürülen sosyalleşme ile birlikte genç, toplumun normlarına ve değerlerine uyum göstermekte ve böylece gencin toplum ile bütünleşmesi sağlanmaktadır (Ulusoy, zcan, Grgn, 2005: 168; Burcu, 1988: 126).

Eğer genç, toplumla btnleşemez ve uyum sağlanamaz ise kuşaklararası çatışma ve gerginlik ortaya çıkar. Bu gerginliğe meydan vermemek için gencin kişilik gelişiminin en az sorunla atlatması için aile ve okul, gence rehberlik ve rol modeli sunmakla görevlidir. Ancak günümüzde hızlı toplumsal değişmelere hazırlıksız yakalanan aile, gencin sosyalleşmesinde etkili olmakta zorlanmaktadır. Kendi yolunu kendisinin bulmasında zorlanan genç, kimlik ve kişiliğini geliştirirken belirsiz ve g durumlarla karşılaşabilir ve kuşaklararası çatışma yaşayabilir (Tezcan, 2003: 15-17). Bu nedenle

yapısal işlevsel yaklaşım, değişimin yaratacağı sorunlara dikkat çekerek, bütünlüşme ve uyum için toplumsal kurumların eşgüdüm içinde hareket etmesini gerekli görür.

## 2.2.Yapısal Çatışmacı Açından Gençlik Kuramları

Çatışmacı kuram toplumdaki güç, iktidar, emek ve sınıf eşitsizlikleri üzerine odaklanır. Gücün eşit olmayan dağılımı toplumda çıkar grupları arasında rekabetin artmasını ve toplumsal çıkarların güçlüler lehine işlenmesini getirir. Bu kuram, bilim ve teknolojik değişmelerin hızı karşısında, yapısal dönüşümlerin yaşanarak toplumsal ilişkilerin değişmesi, kültürel değerlerin farklılaşması ve normlara uygun davranılmaması nedeniyle ahlaki ve sosyo-ekonomik sorunların artmasına işaret eder (Burcu 1998: 122).

Marks'ın, toplumsal yapının insan ilişkileri üzerinde etkili olduğu görüşünden hareket edildiğinde, gencin özellikle ait olduğu sınıfın onun davranışlarını belirlediği görüşü önem kazanır. Marks'tan etkilenen Bourdieu ise, gencin sahip olduğu kültürel sermayesi, diğer bir ifade ile eğitim yoluyla elde ettiği mesleki bilgi donanımı, gencin sosyal sermayesini güçlendirerek genişlettiğini söyler. Öte yandan Bourdieu, yine habitus kavramı ile çocukluktan itibaren yetiştiği ailenin tüm normlarını ve alışkanlıklarını öğrendiğini ve bunu kültürel sermayesi ile birleştirerek bir toplumsal hareketlilik yaşadığını ve böylece kendinde belli zevk ve beğeniler geliştirerek yatkınlıklar kazandığını vurgular (Allan, 2006: 176-178).

Toplumsal değişimin hızlı olduğu sanayi ve sanayi ötesi toplumlarında; gencin aile içinde sosyalleşmesini yeterince sağlayamaması, toplumsal normlara uygun davranmaması, eğitim, sağlık gibi hizmetlerden yararlanmada sıkıntılar yaşaması ve özellikle ekonomik bakımından yeterli kaynağa sahip olamaması gibi faktörlerden dolayı gencin sorunlarının arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum ebeveyn ve genç arasında kuşaklar arası çatışmanın yaşanmasına neden olduğu gibi sistemle bağlantılı olarak eğitim ve ekonomik alanla ilgili gerginliklerin oluşmasına da yol açmaktadır. Dolayısı ile bu kuram, gencin sorunlarını sistemin sorunları ile bağlantılı olarak ele almaktadır.

## 2.3. Sembolik Etkileşim Açısından Gençlik Kuramları

Sembolik etkileşim kuramının hareket noktasını toplumsal ilişkiler oluşturur. Bireyin grup içindeki konumuna süregiden etkinlikleri çerçevesinde odakla-



nır. Sembolik etkileşimin önde gelen temsilcilerinden Mead'e göre her kişinin benliği, biyolojik ve psikolojik ben ile sosyolojik bananın diyalektik bir ürünü olarak anlam kazanır. Bu çerçevede benlik, toplumsal yapının norm ve değerlerinin öğrenilerek içselleştirilmesini ya da bunlara öznel yorumun katılması ifade eder. Bu durumda genç toplumun kültürel kodlarını öğrenirken aslında bu sürece kendi anlamsal ve yorumsal durumunu da katarak biçimlendirir ve toplumun bir bireyi haline gelir. Gencin benliği, toplumda diğer bireylerin rolünü almayı öğrendikçe ve belli bir oyuna katıldıkça gelişir. Genç, kişinin tek başına bulunduğu hali ile başkaları ile birlikte olduğu durumun aynı anlama gelmediğini bilir. Çünkü başkalarıyla birlikte olduğu zaman oyunun kurallarına ve başkalarının rollerine dikkat eklemek zorunda kalır. Böylece genç toplumsal yaşamın kurallarına uyarken kendi yorumsal anlamlarını da katarak ilişkilerini sürdürür (Poloma, 1979: 165).

Öte yandan genç, yaşamının bu döneminde kullandığı dilin, jest ve mimiklerin neler olduğuna ve bunların anlamlarının ne olduğuna ilişkin bilgiye de sahiptir. Bu bilgi başkalarıyla birlikte grup içinde tezahür ettiğinde çeşitli anlam ve yorumlara neden olur. Dolayısı ile genç içinde bulunduğu grubun etkileşimlerinin anlamlarını seçer, kontrol eder, askıya alır, yeniden gruplandırır ve dönüştürür. Gencin yorumu, yalnızca yerleşik anlamların otomatik bir uygulamasını değil, eylemlerin yönlendirilmesi ve biçimlendirilmesini sağlayan bir araç görevini görür. Bunun anlamı bireyin ya da gencin aktif olarak kendi kuralını oluşturmasıdır. Aktif olmak, bireyin ya da gencin başkalarıyla etkileşim içindeki eylemlerinin anlamını dönüştürme kapasitesine sahip olması demektir (Poloma, 1979: 165-166).

Bu kuram sosyolojik açıdan gencin kendini var etme konusunda etkili olan bir kuramdır. Çünkü genç, sosyal ilişkilerinde bir taraftan toplumun normlarına yönelirken öte taraftan kendi kurallarını da oluşturur. Ancak gencin geliştirdiği kendine özgü bu kurallar kalıcılık göstermez, genç, her duruma ve ilişkiye uygun bir kural geliştirilerek yaşam akışının sürekliliğini sağlar.

#### **2.4. Alt Kültür Kuramları**

Her toplumda egemen olan kültür içinde gençlerin kendilerini farklı bir biçimde ifade etme amacıyla geliştirdikleri farklı norm ve değerlere göre davrandıkları alt kültürler söz konusudur. Bu kültürün özelliğini, daha çok giyim tarzı, dinledikleri müzik türü, saç biçimi, kullandıkları dil ve iletişim

biçimi, geliştirdikleri değer ve norm gibi parametreler oluşturur. Alt kültür özelliğine sahip gençler, bir konuyu savunmak ve karşı olmak, toplumun empoze ettiği değerlere karşı çıkmak, içindeki isyanı dışa vurmak ve kendi seçimlerine değer verilmesini istemek adına hareket ederler. Bu bağlamda genç nüfusun kendi içinde çok farklı alt kültürleri söz konusudur (Doğan, 1994).

Genç bağımlı ve çocuksu olmaktan sıyrılıp bağımsız ve özgür olmaya doğru bir yönelime girerken ait olduğu ailenin yapısına içinde bulunduğu grubun sosyo-ekonomik düzeyine göre sosyalleşir. Bu nedenle her ailenin çocuk yetiştirme yöntemi, iletişim biçimi, sahip olduğu kültürel, sosyal ve ekonomik sermayesi farklılık taşır. Özellikle ekonomik ve kültürel sermayenin azlığı ya da çokluğu belli bir tabakalaşma hiyerarşisi yaratır. Böylece ailenin sosyo-ekonomik düzeyi farklı bir ilişki ağını ortaya çıkarır. Bu durumda farklı sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarında görülebilen başarısız sosyalleşme, gencin ailesinden ayrı, kendi başına özgürlüğünü ilan eden ve asi davranışlar gösteren bir kültürün oluşmasına yol açar. Toplumun genel norm ve değerlerine karşı gelen gençler, kendilerine özgü bir iletişim biçimi geliştirerek toplumsal kurumlara başkaldır ve isyankâr tavır içinde davranışlara girişirler (Doğan, 1994). Bu anlamda her düzeyden gençlerin kendi akranları arasında oluşturdukları bir alt kültürden söz edilebilir.

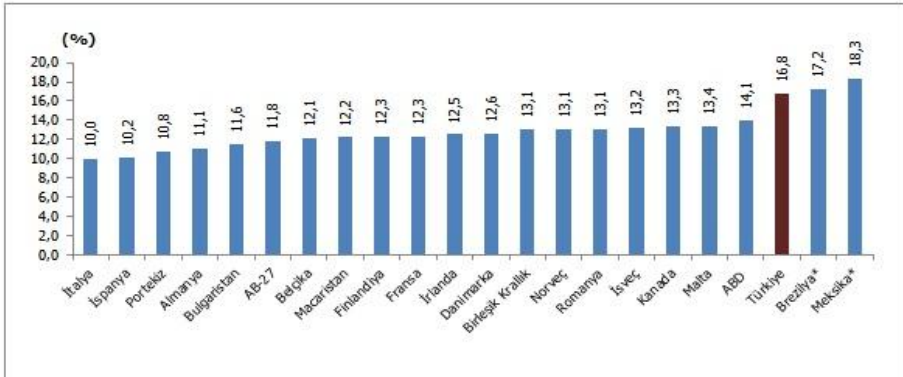
Genellikle kentin kenar bölgelerinde daha düşük düzeyde yaşam olanaklarına sahip alt sosyo-ekonomik, orta sosyo-ekonomik ve üstsosyo-ekonomik düzeylerde bulunan gençlerin oluşturduğu alt kültürler farklı biçimlerde kendilerini ifade etme aracı olarak aykırı olmak adına asi davranışlar sergilemeyi ve toplumda gerilim oluşturmayı tercih edebilirler. Daha çok kendine özgü örgütlenme ve sapma eğilimi taşıyan davranışlarda bulunabilirler. Bu örgütlenme toplumun normlarına uygun olmamakla birlikte, gencin bu gruba özgü yeni normları oluşturulmasına neden olur. Böylece gençlerin farklı öğrenme deneyimlerine sahip olmalarından kaynaklanan davranışları göstermeleri bazı olumsuzlukları beraberinde getirir. Özellikle oturlan mekanın gençlerin alt kültür oluşturmada etkili olduğu vurgulanır (Özbay ve Öztürk,1995: 101-103; Güvenç 1981). Gencin ve ailesinin yerleşim mekanları ve farklı yaşam şansına sahiplik gençlik alt kültürün oluşmasında etkili olmaktadır.

### 3. TÜRKİYE'DE GENÇLİK: SOSYO-DEMOGRAFİK VE SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

Türkiye'nin toplam nüfusu 2012 yılı sonu itibariyle 75 627 384 kişi olup bunun %16,6'sını (12 591 641 kişi) gençler oluşturmaktadır. Genç nüfus oranı 1935 yılında %15,1, 1980-2000 yılları arasında ortalama olarak %20 iken bu yıldan sonra azalma eğilimi göstermiştir.

Genç nüfusun %51,1'ini genç erkekler, %48,9'unu ise genç kadınlar oluşturmaktadır. TÜİK'in nüfus projeksiyonlarına göre, 2023 yılında genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranının %15,1'e, 2050 yılında %11,7'ye, 2075 yılında ise %10,1'e dseceği tahmin edilmektedir. Dünyadaki bazı ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'nin genç nüfus oranına ilişkin öngörüler azalma yönünde olduğu için bir nüfus politikasının geliştirilmesi söz konusudur. Ancak böyle bir politika yalnız ocuk sayısının yükseltilmesiyle değil ülkenin beşeri, doğal ve ekonomik kaynaklarıyla birlikte bir nüfus planlamasını gerektirir (TÜİK 2012).

**TABLO 1:** Seçilmiş lkelere Göre Genç Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı, 2011



**Kaynak:** Birleşmiş Milletler, Avrupa Ekonomik Komisyonu, İstatistiksel Veritabanı, TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2011.

\*Brezilya ve Meksika için değerler 2010 yılına aittir.

**Genç Nüfus:** Tablo 1'de, seçilmiş ülkelere göre 2011 yılında 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oranının yüksek olduğu ülkelerden biri de Türkiye (%16,8)'dir. Avrupa Birliği ye ülkeleri ortalamasına göre genç nüfus oranı %11,8 iken, Amerika Birleşik Devletleri'nde %14,1 ve Kanada'da %13,3'tür. Bu oran, 2010 yılında Brezilya'da %17,2 ve Meksika'da %18,3 olarak en yük-

sek oranları oluşturmaktadır. Tablo 1’deki verilere göre Türkiye, Brezilya ve Meksika ülkelerinden sonra üçüncü sıradadır. Güney Amerika ülkeleri olan Brezilya ve Meksika’nın gelişmişlik düzeyi Batı standartlarının altındadır. Bu ülkelerde çocuk doğurmanın önemli bir değer taşıması ve yaşam tarzına ilişkin kültürel kodların farklılığı nedeniyle genç nüfus oranını yüksektir.

**Eğitim:** Tablo 2’ye göre (Yavuz ve Özmete (2012: 15), Türkiye’de 15-19 yaş aralığında “okuma-yazma bilen fakat okula gitmeyen” erkeklerin oranı %5,8, 20-24 yaş aralığında %6,4 iken bu oranlar 15-19 yaş aralığındaki kadınlarda sırasıyla %9,6 ve 20-24 yaş kategorisinde %16,2 olarak belirlenmiştir. Genç kadınların okula gitmeden okuma-yazma öğrenmeleri genç erkeklere göre daha fazladır. Bu durum genç kadınlarda okullaşma oranının düşüklüğüne işaret etmektedir. Yine lise ve üniversite mezunlarında hem kadınlar (%24 ve %14,3) hem de erkekler (%28,3, %13,8) arasında aynı kategorik dilimlerde önemli bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir. Ayrıca TÜİK 2012 verilerine göre yükseköğretimde net okullaşma oranı (18-22 yaş kategorisi) %35 olarak tespit edilmiştir.

**Tablo 2:** Türkiye’de Genç Bireylerin Yaş Kategorisine Göre Eğitim Durumu

	Erkek		Kadın	
	15-19	20-24	15-19	20-24
Okuma yazma bilmeyen	1,1	1,8	3,1	6,1
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	5,8	6,4	9,6	15,2
İlkokul	0,0	1,0	0,0	2,0
Ortaokul veya dengi meslek okul	0,0	0,8	0,0	0,4
İlköğretim	78,3	32,1	71,6	28,2
Genel lise	8,8	28,3	10,2	24,0
Lise dengi meslek okul	5,8	15,7	5,2	9,7
Yüksekokul veya fakülte	0,1	13,8	0,1	14,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

**Kaynak:** Yavuz ve Özmete (2012: 15)

**İşgücüne Katılım:** Tablo 3’e göre (Yavuz ve Özmete (2012: 15), Türkiye’de, 15-24 yaş kategorisinde işgücüne katılım oranı erkeklerde % 52,3, kadınlarda %26,8, işsizlik oranı erkeklerde %17,1, kadınlarda %20,7, tarım dışı işsizlik oranı erkeklerde %19,4, kadınlarda %28,1, istihdam oranı erkeklerde %43,4, kadınlarda % 21,2 olarak hesaplanmıştır. Bu genel oranlara bakıldığında 15-24 yaş aralığındaki kadınların hem işgücüne katılım oranı hem işsizlik hem de istihdam oranı erkeklere göre daha düşüktür. Bu oranlar TÜİK’in 2012 yılı verileri ile örtüşmektedir. İşgücüne katılım ve istihdam konusunda ciddi bir toplumsal cinsiyet eşitsizliği söz konusudur.

**TABLO 3:** Türkiye’de Genç Bireylerin Yaş Kategorisine Göre İstihdam Durumu

	İşgücüne katılma oranı %	İşsizlik oranı %	Tarım dışı işsizlik oranı %	İstihdam oranı %
<b>Erkek</b>				
15-19	35,9	15,9	18,9	30,1
20-24	72,9	17,8	19,8	59,9
15-24	52,3	17,1	19,4	43,4
<b>Kadın</b>				
15-19	17,0	15,5	25,3	14,4
20-24	37,1	23,3	29,1	28,5
15-24	26,8	20,7	28,1	21,2

**Kaynak:** Yavuz ve zmete (2012: 16)

**Evlilik:** Türkiye’de genç nüfusun %14,2’si evlidir. 2012 yılında genç erkeklerin %5,5’i, genç kadınların ise %23,2’si evlidir. Genç nüfusun evlenme oranı yıllara göre düşme göstermekle birlikte, evlenmede cinsiyetler arası fark hala çok yüksektir. Ortalama ilk evlenme yaşı erkeklerde %26,7 olurken, kadınlarda bu oran %23,5 olarak saptanmıştır. Bu oranlar kadınların çok erken yaşıarda evlendiğinin bir göstergesidir.

TNSA’nın 2008 yılı araştırmasına göre 15-19 yaşı kategorisinde ilk evliliğini yapan kadınların oranı %59,8, 20-24 yaşı aralığındaki kadınların oranı ise %45,6’ dır. 25-29 yaşı kategorisindeki kadınları ilk evlenme yaşı 22.1 olarak tespit edilmiştir (Yavuz ve zmete 2013:16). 2008 yılında, yaşıamının herhangi bir döneminde eşinden ya da birlikte yaşıadığı kişiden fiziksel ya da cinsel şiddet görmüş kadın oranı %41,9’dur. Bu oran, genç kadınlarda %35,3’tür. TÜİK’in 2012 verilerinde, son 12 ay içerisinde eşinden ya da birlikte yaşıadığı kişiden fiziksel ya da cinsel şiddet görmüş kadın oranı 13,7 iken, bu oran genç kadınlarda %21,3’tür. Bu oranlardan anlaşılaçağı üzere şiddet her yaşı kategorisinde görülen toplumsal bir sorundur. Gençlerin aile yapılarında, sosyalleşme sürecinde öğrenilmiş bir davranış olarak karşılaştıkları bu davranış, sağılıklı ebeveyn-ocuk ilişkisinin kurulmasında ne kadar önemli olduğına işaret eder.

**Ebeveyn ile Sorun Yaşıama:** TÜİK 2012 verilerinde, anne ve babaların, 13-25 yaşı grubundaki çocukları ile en çok arkadaş seçiminde (%33,7) problem yaşıadıkları tespit edilmiştir. ocuklarının harcama ve tüketim alışkanlığında problem yaşıayan anne ve babaların oranı %30,6, kılık kıyafet tarzında %29,4, yemek ve ev düzeni alışkanlığında ise %23,3 oranında sorun yaşıadık-

ları belirlenmiştir. Bu oranlara göre anne-babaların gençler ile en çok yaşadıkları problemlerin başında arkadaş seçimi gelirken, gençlerin anne ve babalarıyla yaşadıkları sorunların başında en çok harcama ve tüketim alışkanlıkları geldiği tespit edilmiştir. TNSA'nın (2008) verilerine göre gençlerin aileleriyle en az sorun yaşadıkları alanlar %8.0 ile siyasi görüşler ve %10.7 ile dini tutum ve davranışlar olmuştur (Yavuz ve Özmete 2012:18).

**Gıda ve Beden:** TÜİK 2012 verilerine göre, gençlerin vücut kitle indeksleri ölçüldüğünde %69,2'sinin normal değerlerde olduğu görülmektedir. Gençlerin, %14,8'i fazla kilolu, %3,8'i obez ve %12,2'si düşük kiloludur. Küresel gelişmeler karşısında gençlerin beslenme alışkanlıklarının değişmesi, daha çok hazır gıdalara yönelmesi ve bu gıda maddelerinin reklamlar aracılığı ile çekici hale getirilmesi gençlerin bu beslenme türünü tercih etmelerine yol açmaktadır. Gelecek için ciddi bir sorun olan bu durum dünya gençliğinin aşırı kilo alma ya da obez olma oranlarını artırmakta ve dünya, gençliğinin geleceği açısından evrensel bir sorunla karşılaşmaktadır.

**Madde Kullanımı:** Madde kullanımı ve bağımlılığı konusundaki verilere bakıldığında Türkiye'de hiç alkollü içecek kullanmamış olan gençlerin oranı 2010 yılında %83,9'dur. Bu oran diğer ülkelerle karşılaştırıldığında alkol kullanımının oldukça düşük olduğunu gösterir. Alkol kullanan genç erkeklerin oranı (%14,7), genç kadınların oranından (%2,8) yaklaşık 5 kat daha fazladır. Ataerkil kültürel kodlar gereği bir erkek davranışı olarak bilinen "içkinin erkeğe ait olduğu" kalıp yargısı, genç erkeklerin genç kızlardan daha çok alkol kullanmaya eğilimli olduklarına işaret eder. Gençlerin %18,6'sı 14 ve daha küçük yaşta ilk kez alkollü içecek denemiştir (TÜİK 2012). Bu oran gençlik döneminin özelliği ile de bağlantılı olarak anlaşılabilir. Ergenlik dönemi olarak da bilinen 14 yaş, kimlik ve kişiliğin gelişim başlangıcı olarak değerlendirildiğinde oran yüksek olmamakla birlikte gençlerin alkolün nasıl bir şey olduğunu denemeleri ve deneyimlemeleri anlaşılabilir bir davranıştır.

**İletişim Teknolojileri ve Sosyal Faaliyetler:** 2012 yılında, genç erkeklerin internet kullanım oranı %80,6 iken, genç kadınlarda bu oran %55,4'tür. Tek-

nolojiyi kullanma bakımından genç kadınların oranı daha düşüktür. 2011 yılında, gençlerin sosyal ve kültürel faaliyet alanlarına bakıldığında, gençlerin %52,2'sinin ara sıra kitap okuduğu, %24,1'inin sıklıkla kitap okuduğu görülmüştür. Gençlerin %52,5'i ara sıra, %26,4' ise sıklıkla gazete okumaktadır. Bar, gece kulübü vb. yerlere gitme alışkanlığı olan gençlerin oranı ise %14,4'tür.

**Gecek Beklentileri:** Gençlerin %47,1'i 2012'den bu yana beş yıl sonra Türkiye'nin ekonomik açıdan iyi yönde deęišeceęini düşünmektedir. Mutlu olduğunu beyan eden gençlerin oranı %64,6'dır. 2012 verilerine göre gençlerin yaklaşık %84' gelecekte umutludur. Umut oranı 25 ve daha üstü yaştaki yetişkinlerde, gençlere oranla daha düşüktür. Bu veriler kapsamında gençlerin gelecekte beklenti düzeylerinin yüksek olması içinde buldukları yaşın gereği ileriye yönelik hedefler taşımalarından kaynaklanmaktadır.

## 5. DÜNYA GENçLİğİNE İLİşKİN GÖSTERGELER

Birleşmiş Milletler'in World Youth Report (2005 ve 2012) ve Population Reference Group (2005)'un verilerine göre gençliğin belli sorunlarının yanı sıra gelişim gösteren bazı hususların da bulunduğu belirtilmektedir. Bu konular sözü edilen raporlardan ayrıntılı olarak derlenerek aşağıda belirtilmiştir.

**Yoksulluk:** 2002 tarihli yoksulluk verilerinden yola çıkılarak yapılan tahminler, tüm genç nüfusun % 18'ini oluşturan 209 milyon genç insanın günlük 1 doların altında, 515 milyonunun ise 2 doların altında bir maddi kaynakla hayatlarını sürdürdüğünü göstermektedir. Ancak yoksulluk göstergeleri yaşa göre ayrıştırılmadığından genç insanların yoksulluk durumunun 1995'ten bu yana iyiye mi, kötüye mi gittiği bilinmemektedir.

**Eğitim:** İlkretim okulunu bitiren ocuk sayısı 1995'ten bu yana artmaya devam etmiştir; hedefteki yaş grubunda bulunan her beş gençten biri şimdi bir sonraki eğitim seviyesine geçmiştir. nc seviye eğitim kayıtlarda da artış vardır; yaklaşık olarak 100 milyon gencin niversite eğitimi almakta

olduğu tahmin edilmektedir. Genç nesil, geçmiş nesillerle karşılaştırıldığında en iyi eğitimi almaktadır. Ancak halen 113 milyon çocuk okula gitmemekte, 130 milyon genç insan okuma-yazma bilmemektedir.

**İstihdam:** Eğitimde yakalanan başarıya karşın genç işsizliği 88 milyona ulaşarak rekor düzeye ulaşmıştır. Genç işsizliği oranları Batı Asya'da, Kuzey Afrika'da ve Sahra altı Afrika'da en yüksek düzeydedir. Gençler üzerinde giderek küreselleşmekte olan işgücü piyasasında rekabet etmeye dönük baskı vardır. UN'nin 2012 Raporuna göre, Arap Baharı'nın patlak vermesine yol açan etkenlerin tartışmasız en önemlilerinden biri, Orta Doğu'da ve Kuzey Afrika'da yüksek genç işsizliği oranları olmuştur. 2010 yılında genç işsizliği Orta Doğu'da % 25.5, Kuzey Afrika'da 23.8'dir. Bu bölgelerdeki genç kadın işsizliği özellikle çarpıcıdır; Orta Doğu'da genç kadınların % 39.4'ü, Kuzey Afrika'da ise % 34.1'i işsizdir (UN, 2012).

**Madde Kullanımı:** Sentetik uyuşturucuların dünya genelinde, özellikle eğlence yerlerinde kullanımında benzeri görülmemiş bir artış yaşanmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde gençlerin yasadışı uyuşturuculara talebi, genellikle sanayileşmiş ülkelerde görülen talep seviyesine ulaşmıştır.

**Genç Suçluluğu:** Genç suçluluğu olumsuz kalıp yargılar oluşturmuş ve genel olarak topluma bir tehdit olarak görülmüştür. Bazı ülkeler, bu tehdide hapsedme ve aktif yıldırma ile tepki verirken Birleşmiş Milletler, genç suçluluğu ile yasal olmaktan çok sosyal yaklaşımları destekleyen araçlarla çözme yoluna gitmektedir.

**Bilişim ve İletişim Teknolojileri:** Küresel teknolojiler tüm dünyadaki gençliği olumlu ve olumsuz olmak üzere çeşitli yönlerden etkilemiştir. Küresel dijital ayrışma her yaşta insanları etkilediği gibi gençleri de etkilemektedir. Medya teknoloji zengini ülkeler ile teknoloji yoksulu ülkeler arasında kutuplaşma yaratmaktadır. Olumlu özelliği ise daha katılımcı, demokratik, kendini ifade edebilen bir neslin gelişmesine katkı sağlamasıdır.



**Hiv/Aids:** oğunluğu Afrika ve Asya'da olmak üzere 10 milyon genç insan HIV/AIDS ile yaşamaktadır. Bu hastalığa karşı özellikle hassas olan gençlerin cinsel sağlığı ve üreme sağlığı yıkıcı etkilere maruz kalmaktadır. Sağlık konusu gençlerin geleceği açısından risk oluşturmaktadır.

**Evlilik Kalıpları:** Evlilik yetişkinliğe geçişte önemli bir aşamadır. Evliliğin evrenselliğine karşın zamanı, koşulları ve sonuçları çarpıcı değişiklikler göstermektedir. Güney Amerika dışında dünyanın birçok bölgesinde kadınlar ve erkekler daha geç yaşta evleniyorlar. ocuk evlilikleri (18 yaşına kadar olan evlilikler) tipik olarak yoksulluk, anne babaların çocuklarının evlilik öncesi birliktelikleri ve hamilelikle ilgili endişeleri ile diğer ekonomik ve kültürel nedenler dolayısıyla gerçekleşmektedir. Refah seviyesi daha yüksek olan insanlar yoksullara göre genç yaşta evlenme eğilimini daha az göstermektedir. Benzer Şekilde kentsel alanlarda yaşayanlar kırsal alanlarda yaşayanlara göre daha geç evlenmektedirler.

**Erken Yaşta ocuk Bakımı Kalıpları:** Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde insanlar iyi beslenmeye bağlı olarak ergenliğe daha erken girmektedirler. Bu durum, yalnızca yetişkinliğe yüklenen geleneksel değerler dolayısıyla değil aynı zamanda cinsel olarak aktif olan gençlerin daha uzun süre sağlık risklerine maruz kalmasından dolayı çeşitli sonuçlar yaratmaktadır. Bunlardan bazıları genç kadınların hamileliği ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların daha büyük bir tehlike olmasındır. Doğum yapan genç kadın oranının en yüksek olduğu bölge Sahra altı Afrikası'dır. Orta ve Güney Doğu Asya'da da benzer bir dağılım görülmektedir. Latin Amerika, Batı Asya ve Kuzey Afrika'da ise hem genç kadınların hem de genç erkeklerin ocuk sahibi olma oranları çok daha düşüktür. ocuk sahibi olan genç kadınların karakteristikleri dünyanın çeşitli bölgelerinde benzerlik göstermektedir. Tüm bölgelerde evli olanlar daha yüksek orandadır. Bedensel olarak olgunlaşma süreci tamamlanmadan doğum yapmanın getirdiği sağlık sorunları, okuldan erken ayrılma, iç yükünün artması, sosyal ve ekonomik destekten mahrum olma gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. ocuk sahibi olan genç kadınların yaşadıkları sorunlar erkeklerinkinden daha çoktur.

Bu açıklamalar çerçevesinde gerek Türkiye’de gerekse dünyadaki gençlerin genel olarak benzer sorunlara sahip oldukları görülmektedir. Mevcut istatistikler aynı döneme sahip olmadıkları için bir karşılaştırma yapmak güçleşmektedir. Ancak dünyada ve Türkiye’de gençlerin eski ve yeni medyayı kullanma oranlarının daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum gençlerin sosyal medya aracılığı ile toplumsal ve siyasal kararlara katılım düzeyini yükselten olumlu bir gelişmedir. Yoksulluk, işgücüne katılım ve istihdam olanakları Türkiye’de ve dünya ülkelerinde hemen hemen benzerdir. Özellikle bu olanaklara erişme genç kadınlarda erkeklere göre çok düşüktür. Yine erken evlilikler, buna ilişkin erken yaşta doğumlar ve bebek bakımı tüm dünyada benzer kaygı ve sonuçların yaşandığını ortaya koymaktadır. Türkiye’nin, Avrupa Birliği ülkelerine göre oldukça genç bir nüfusa sahip olmasına rağmen, yaklaşık 10 yıllık bir gelecek içerisinde doğuştan beklenen ömrün uzaması ve toplam doğurganlık hızındaki azalış nedeniyle gittikçe yaşlanan bir nüfusa sahip olacağı tahmin edilmektedir. Bu sorunlar, hükümetlerin ve uluslar arası örgütlerin acil eylem planı oluşturmalarını zorunlu kılmaktadır.

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Gençlik sözcüğüne bir taraftan dinamik, gelecek ve idealist niteliklerinden dolayı olumlu bir anlam atfedilirken öte taraftan içinde bulunduğu dönemin özelliği gereği biyolojik, psikolojik ve sosyolojik değişmelerin yaşandığı karmaşık ve sorunlu bir dönem olarak anlaşılmaktadır. Dolayısıyla gencin yaşadığı sorunu, gençlik döneminin sorunundan ayırmak güçleşmektedir.

Gençlik dönemi, gencin bağımsız ve özgürlüğünü en üst düzeyde kullanmasını bir amaç haline getirdiği dönemdir. Genç insanlar, küreselleşmenin sunduğu yeni fırsatları en iyi şekilde değerlendirebilecek kesimdir. Ancak, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki genç insanların büyük bir bölümü bu süreçten yararlanamamaktadır. Küreselleşme istihdam olanaklarını ve göç kalıplarını etkilemekte; gençlik kültürü, tüketicilik, küresel genç vatandaşlık ve aktivizm üzerinde değişiklikler ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan üniversitelerin değişim programları dünya gençliğinin farklı kültürleri tanımalarını ve yeni ilişki ağlarını oluşturmalarını sağlamaktadır. Bu durum

gençlerin yeni teknolojilere daha çabuk adapte olduklarını, küresel gelişmelerden anında haberdar olduklarını göstermektedir. Kendi toplumlarının olduğu kadar diğer toplumların ekonomi, siyaset ve toplumsal olaylarını takip edip yorumlamakta ve eylemlerle düşüncelerini ortaya koyabilmektedir. Bu konuda sosyal medyayı etkin bir biçimde kullanabilmektedir. Bu anlamda geleceğin teminatı olan gençliğin çevresine olan duyarlılığı önem taşımaktadır.

Gençler bir toplumun geleceği olarak görülüyor ise o zaman gençlere ilişkin ne tür politikaların geliştirmesi üzerine düşünmek gerekir. Tek bir gençlik durumundan ve kültüründen söz edilemeyeceğine göre politika geliştiricilerinin bu konuya dikkat etmesi gerekir. Bunun için faklı sosyo-ekonomik düzeyde ve faklı mekanlarda yaşayan gençlerin gelişimine ilişkin ayrı ayrı öneriler geliştirilmelidir. Bu süreçte gençlerin, BM'in 1985 yılını gençlik yılı ilan ederken benimsediği katılımcı, gelişimci ve barışçı bir politika anlayışı benimsenmelidir. Bu anlamda gençlerin sosyal, sanatsal, iletişimsel ve sportif faaliyetlere katılımına ilişkin yatırımlara önem verilmekle birlikte genci bizatihi kendi sorununa odaklanan çalışmaların içine alarak ve onun çabalarını destekleyerek gerçekçi sosyal politikaların üretilmesi önem arz etmektedir.

#### KAYNAKLAR

- Aile Araştırma Kurumu (1997) Türk Ailesinde Adolesanların Sorunları, Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- Aksu, M. ve F. Paykoç (1986) ODTÜ Kampusunda Gençlik Sorunları, Eğitim Bilimleri Bölümü, ODTÜ.
- Allan, K. (2006) Contemporary Social and Sociological Theory, Thousand Okas: Pine Forge Press
- Burcu, E. (1998) Gençlik Teorilerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bir alışma, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, (1) 2, s.105-135.
- Doğan, İ. (1994) Bir Alt Kültür olarak Yüksel Caddesi Gençliği, Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Güvenç, B. (1981) İnsan ve Kültür, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Kurtaran, Y., Nemutlu, G., Yentürk, N. (2008) Gençler Hakkında Gençlik İçin Gençlerle, Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları, *İç, Der.:* Y. Kurtaran, G. Nemutlu, N. Yentürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, s. 3-20.
- Lüküslü, D. (2003) Günümüz Türkiye Gençliği: Ne Kayıp Bir Kuşak Ne De Ülkenin Aydınlik Geleceği, Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları, *İç, Der.:* Y. Kurtaran, G. Nemutlu, N. Yentürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, s.287-297.
- Özcan-Demir .N., Görgün-Baran, A., Ulusoy, D. (2005) Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları ile İlişkileri ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örneği, *Bilig*, 32, s.83108.
- Özbay, H. ve E. Öztürk (1996) Gençlik, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Poloma, M. (1979) Contemporary Sociological Theory, New York: MacMillan Pub., Co. Inc.
- Population Reference Group (2005). Youth in a Global World. Alıntılama: 29.05.2013, 13:40 <http://www.prb.org/pdf06/YouthInAGlobalWorld.pdf>
- Sayın, Ö. (1990) Aile Sosyolojisi, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Tezcan, M. (2003) Gençlik Sosyolojisi, Ankara: Naturel Yayıncılık.
- TÜİK (2012) [www.tuik.gov](http://www.tuik.gov) (26.05.2013 tarihinde TÜİK sayfasından alınmıştır).
- Ulusoy, D., Özcan, D., N., Görgün-Baran, A. (2005) Ebeveynin Çocuk Yetiştirme Biçimi ve Ergen Problemleri: Ankara İli Örneği, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (3), s.367-386.
- UN (2005). World Youth Report 2005: Young People Today and in 2015. Alıntılama:28.05.2013,16:58,<http://social.un.org/index/WorldYouthReport/2011.aspx>
- UN (2012). Youth Employment: Youth Perspectives on the Pursuit of Decent Work in Changing Times. Alıntılama: 28.05.2013, 17:05 <http://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wyr11/summaryreport.pdf>
- Yazıcı, E. (2001) Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili Üzerine Bir Alan Araştırması: Gazi Üniversitesi Örneği, Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.
- Yavuz, S. ve E. Özmete (2012) Türkiye’de Genç Bireyler ve Ebeveynleri arasında Yaşanan Sorunların “Aile Yapısı Araştırması” Sonuçlarına Göre Değerlendirilmesi, *Sosyal Politika Çalışmaları*, 7 (29), s.9-27.